

titul. Nemůže býti účelem právní úpravy, aby byl věřitel nucen tutéž pohledávku uplatňovati dvojím sporem. Názor o možnosti odsouzení jen s uvedenou doložkou je nejméně praktický. Jednak ukládá procesnímu soudu rozsáhlé a po případě obtížné zjišťování, jednak může se rozsudek s takovým výrokem státi pro věřitele bezcenným, když totiž nastane po jeho vynesení ztráta úlev podle § 19 nebo § 20 vlád. nař., v kterýchžto případech by byl věřitel zase nucen dlužníka znovu žalovati. Mimo to předpokládají § 3 a § 13 tohoto vládního nařízení, že dlužník jest zemědělcem, t. j. že jím jest právě v době, kdy dotčenou individuální úlevu uplatňuje, kterážto doba není totožnou s dobou vynesení rozsudku soudem první stolice. Byl-li tedy v době vynesení odsuzujícího rozsudku soud první stolice žalovaný zemědělcem, ale přestal-li jím později býti, pozbyl tím ovšem i nároku na úlevy, pokud mu jako zemědělci příslušely. I v takovém případě by musel věřitel dlužníka znovu žalovati, aby si získal exekuční titul širší, než jest obsažen v rozsudku s uvedenou doložkou. Příčilo by se však spravedlnosti a požadavku procesní hospodárnosti, kdyby věřitel musel svou pohledávku dvakrát nebo dokonce ještě vícekrát zažalovati. Zažádá-li žalobce na základě pravoplatného odsuzujícího rozsudku o exekuci proti dlužníkovi, který má nárok na úlevy v rozsahu přesahujícím meze tohoto vládního nařízení, bude míti dlužník na vůli, aby se dovolal okolností, že je zemědělcem podle jeho § 1 a že jsou splněny i ostatní předpoklady pro poskytování úlev, a by je uplatňoval v exekučním řízení, neboť § 25 jmenovaného vládního nařízení na to přímo pamatuje. Není podkladu pro názor, že by tento § 25 počítal jen a výhradně s případy již rozsouzenými v době před jeho platností. Ovšem musí soud v řízení exekučním, hledíc k jeho oficiosnímu rázu a k velícím předpisům vládního nařízení č. 250/35 Sb. z. a n. (§§ 11, 13, odst. 4, 23, 26), i z úřadu k ustanovením tohoto vládního nařízení přihlížeti, jsou-li předpoklady pro jeho použití ze spisů zjevné. Z úlev tohoto vládního nařízení pominul po 30. září 1936 podle jeho § 27 a čl. V vlád. nař. č. 258/36 Sb. z. a n. odklad exekuce, pokud nejde o zvláštní případy v posléze uvedeném ustanovení vytčené. Z nezjišťování předpokladů pro nárok na úlevy jmenovaného vládního nařízení nižšími soudy nemůže tedy dovolatel odvozovati ani nesprávné právní posouzení věci, ani neúplnost řízení.

Čís. 15550.

Též uznání pohledávky co do důvodu nesporné, avšak sporné co do výše může míti v zápětí přetržení promlčení.

(Rozh. ze dne 29. října 1936, Rv I 2286/34.)

Proti žalobě na zaplacení pohledávky z palmárního účtu namítla žalovaná její promlčení. Nižší soudy uznaly podle žaloby, o d o l a c í s o u d z těchto důvodů: První soud míní, že promlčení

pohledávky nenastalo proto, že ujednáním o 1½ % odměny ze jmění pozůstalostního utvořen byl samostatný právní důvod, který nepodléhá tříletému promlčení podle § 1486 obč. zák., nýbrž pravidelnému promlčení třicetiletému. V tomto směru s ním soud odvolací nesouhlasí, ujednáním tímto nepřestává býti pohledávka žalobcova pohledávkou palmární a platilo by o ní promlčení podle § 1486 čís. 6 obč. zák. Avšak promlčení zde nenastalo z jiného důvodu, totiž, že pohledávka žalobcova co do důvodu, třeba ne co do výše, byla uznána při jednání dne 31. července 1926, čímž nastalo přerušení promlčení (srov. Sb. n. s. čís. 10369); pohledávka ta byla i později co do důvodu uznávána, pouze její výše byla popírána, takže promlčení pro toto uznání nebylo dokončeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ještě v dopise ze dne 20. ledna 1930 píše žalovaná osobně žalobci, že ví, že dluhuje ještě žalobci nějakou částku, že však žalobce opomínil palmární účet po projednání pozůstalosti opravit ve smyslu dohody s jejím bratrem a že také stran tohoto »salda« počítá s jeho shovívavostí. Tento dopis lze jistě pokládati za uznání jediné sporné položky palmárního účtu žalobcova — paušální odměny — co do důvodu, a ježto žaloba byla podána u soudu dne 2. prosince 1931, bylo tím tříleté promlčení (§ 1486 čís. 6 obč. zák.) přetrženo podle § 1497 obč. zák. právě tak, jak již dřívějšími dopisy z roku 1927 a ústním vyjednáváním ze dne 31. července 1926 bylo přerušeno promlčení přede dnem 1. dubna 1928 (zák. čís. 47/25). Ve všech těchto případech stalo se uznání přímo k žalobci, a to buď žalovanou samou, anebo jejím zástupcem po případě jejím synem a zástupcem. Má sice žalovaná pravdu potud, že právní důvod nároku nikdy sporným nebyl, ale to nebrání tomu, aby svrchu zmíněné projevy její a jejích zástupců byly pokládány za uznání co do důvodu pohledávky sporné jen co do její výše, a již takové uznání stačí k přetržení promlčení (srov. rozh. č. 10369 Sb. n. s., jehož skutkový základ byl sice jiný, jež však uvedenou zásadu ve shodě s literaturou — srov. na příklad Ehrenzweig I, 1, § 133 a Klang IV., str. 668 — vyslovuje docela všeobecně).

Čís. 15551.

Přenesení poručenství nad příslušníkem Polské republiky s našeho soudu na soud v cizině nepodléhá schválení nejvyšším soudem, nýbrž přenesení to se řídí čl. 10, odst. 3 smlouvy mezi republikou Československou a republikou Polskou čís. 5/26 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 29. října 1936, Nd II 106/36.)